

tid til at overveje, hvilke skridt han vil foretage i anledning af sagen.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til artikel 5 i direktivet og fastlægger i *stk. 1* princippet om, at flere skadevoldere hæfter solidarisk.

Bestemmelsen medfører, at skadelidte i visse tilfælde vil kunne gøre erstatningsansvaret gældende mod såvel råvareproducenten, delproducenten og færdigvareproducenten. Skadelidte vil også kunne vælge at gøre ansvaret gældende mod den producent i produktionskæden, som på grund af sin økonomiske stilling vil have bedst mulighed for at betale skadeserstatning.

I *stk. 2 og 3* reguleres den indbyrdes fordeling af ansvaret mellem flere solidarisk hæftende skadevoldere. Den endelige fordeling vil normalt ske uafhængigt af, hvem skadelidte har krævet erstatning hos. Den eller de ansvarlige, der har betalt skadelidte erstatning, kan derfor kræve de andre ansvarlige for deres andel.

Det fremgår udtrykkeligt af såvel *stk. 2* som *stk. 3*, at der er fri adgang til at træffe aftaler om regres. En aftale om regres vil dog efter omstændighederne kunne tilsidesættes i medfør af almindelige aftaleretlige regler, navnlig aftalelovens § 36.

Stk. 2 indeholder regler om regres mellem flere producenter jfr. § 4, *stk. 1*. Det er fundet rigtigt at lade denne regel omfatte ikke alene forholdet mellem råvareproducent, delproducent og færdigvareproducent, men tillige forholdet mellem producenten og den leverandør, der betragtes som producent som følge af, at han har forsynet produktet med et varemærke eller lignende. Baggrunden herfor er, at leverandører af denne kategori normalt ikke blot er distributører, men vil formentlig ofte dels have en meget betydelig indflydelse på produktionen dels have en kontrolfunktion.

I bestemmelsen er der anført nogle af de momenter, der skal tages i betragtning ved fordelingen af ansvaret. Opregningen heraf er ikke udtømmende, ligesom det ikke generelt er muligt at angive vægten af de enkelte momenter i forhold til andre. Når det i bestemmelsen anføres, at et af de momenter, der kan tillægges betydning, er årsagen til defekten, er der herved navnlig tænkt på, om der foreligger fejl eller forsømmelse hos én eller nogen af producenterne. Endvidere skal der lægges vægt på anledningen til og muligheden for at undgå, at defekten opstår. For så vidt angår forsikringer, skal der ikke blot lægges vægt på foreliggende forsikringer, men også forsikringsmuligheder kan

tillægges betydning. Herved får domstolene mulighed for at lægge vægt på en forsikringsdækning, som faktisk ikke foreligger, såfremt det er normalt at tegne forsikring for en virksomhed af den pågældende art.

Stk. 3, hvorefter der som udgangspunkt er adgang til fuld regres, omfatter EF-importører og andre leverandører, jfr. forslagens § 4, *stk. 2 og 3*. Hvis den regressøgende forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skadens indtræden eller forøget dens omfang, kan regreskravet imidlertid nedsættes eller bortfalde. Der vil dog kunne forekomme tilfælde, hvor leverandøren ikke har regres mod producenten, f.eks. fordi denne er ansvarsfri i medfør af § 7, *stk. 1 og 2*.

Til § 13

Bestemmelsen svarer til direktivets artikel 12 og indeholder et forbud mod forudgående aftaler, hvorved ansvaret efter loven fraskrives eller indskrænkes.

Baggrunden for bestemmelsen er bl.a., at det ville stride mod lovforslagets formål, hvis reglerne om produktansvar var undergivet princippet om aftalefrihed. Ansvarret er derfor gjort ufravigeligt, således at det ikke på forhånd kan fraskrives eller indskrænkes over for skadelidte ved en ansvarsfrigørelses- eller ansvarsbegrænsningsklausul.

Bestemmelsen indeholder alene et forbud mod forudgående aftaler om ansvarsbegrænsning, idet det er i sådanne situationer, hvor en eventuel skadelidte vil have vanskeligt ved at overskue konsekvenserne af en aftale. Det er derimod ikke hensigten at hindre, at skadelidte og den ansvarlige indgår aftale om f.eks. erstatningsudmålingen, efter at en konkret skade er indtruffet. Urimelige aftaler, som indgås, efter at skaden er indtruffet, vil eventuelt kunne tilsidesættes i medfør af aftalelovens ugyldighedsregler, herunder især § 36.

Der er efter bestemmelsen derimod intet, der hindrer, at skadelidte ved en forudgående aftale tillægges beføjelser, der går videre end lovens regler, f.eks. får ret til fuld erstatning dvs. uden fradrag af 500 ECU i forbindelse med en forbruger-tingsskade.

Selv om reglerne i loven ikke kan fraviges ved en forudgående aftale mellem parterne, vil de advarsler, instruktioner og informationer, som følger med et produkt kunne få samme virkning som en egentlig »ansvarsfraskrivelse«, idet bedømmelsen af, om et produkt er defekt, påvirkes af disse oplysninger. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5. En advarsel om, at produktet ikke